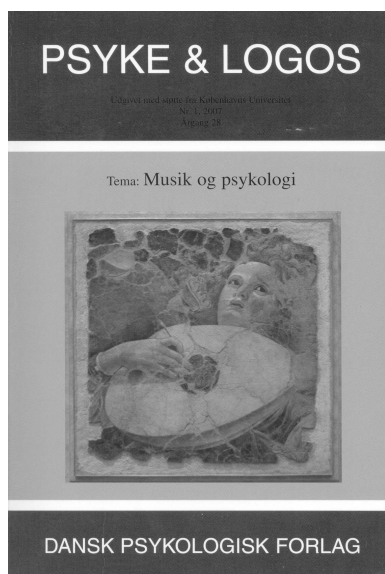

Boganmeldelse – Psyke & Logos: Musik og psykologi

Anmeldt af **Märith Bergström-Isacsson**

Ansatt ved Svensk Rett Center, Östersund, Sverige. Indskrevet som ph.d. studerende på Forskerskolen, Aalborg Universitet. Kontakt: marith.bergstrom-isacsson@jll.se

Årgang 28 Nr. 1, 2007

Redaktion: Benny Karpatschof,
Ole Andkjær Olsen, Peter Ber-
liner, Bo Møhl, Jytte Bang,
Jan Tønnesvang, Mette Skov-
gård Væver

Gæsteredaktør: Lars Ole Bonde

Sider: 640

Dansk Psykologisk Forlag, Vi-
rum

ISBN: 978-87-7706-457-9

Udgivet med støtte af Køben-
havns Universitet.

Musik och psyke är grundstenarna i denna väl sammansatta bok. Psyke & Logos har tagit ett nytt och stort steg genom att närma sig ämnen som musik och musikterapi. I bokens första del klargör Ole Andkjær Olsen och Bo Møhl att detta steg varit varken lätt eller självklart att ta. Nu var dock tiden mogen och man hoppas även kunna bidra till en statushöjning för musikterapi i Danmark.

Gästredaktör Lars Ole Bonde startar med att lägga en eminent grund innehållande en historisk överblick över musikpsykologins förekomst i Danmark men nämner även hur det ser ut i andra länder. Se-

dan fortsätter han med att ge en överskådlig presentation av bokens upplägg och presenterar de olika artikelförfattarna som förutom redan nämnda är: Frede V. Nielsen, Sven-Erik Holgersen, Mats Uddholm, Even Ruud, Martin Knakkegaard, Klaus Nielsen, Alice Theilgaard, Peter Vuust, Anders Christian Green, Iben Havde, Tore Tvarnø Lind, Tia DeNora, Kirsten Fink-Jensen, Mary Buttersen, Tony Wigram, Inge Nygaard Pedersen, Niels Jørgensen Hannibal, Ulla Holck, Hanne Mette O. Ridder, Sanne Storm, Torben Moe, Bolette Daniels Beck, Karin Schou, Charlotte Lindvang och Gro Trondalen. I slutet finns även intressanta

bok recensioner att ta del av samt hänvisning till internetsida och extra material som följer vissa artiklar.

Boken är indelad i två huvuddelar. Den första delens inriktning är musik och psykologi i ett brett perspektiv medan den andra delen presenterar tillämpad musikpsykologi i form av 11 artiklar om musikterapi.

Lars Oles introduktion till musikpsykologi och musikterapi skapar en mycket god förståelsegrund för fortsatt läsning. Detta nummer av Psyke & Logos vänder sig framför allt till människor med goda förkunskaper inom områden som: psykologi, psykiatri, psykoterapi, musikterapi och musikpedagogik. På grund av att många olika ämnesområden berörs borde det kunna intressera ett brett spektrum av läsare. De psykologer som läser boken får en bred grund att stå på när det gäller musikens möjligheter. Kopplingarna mellan teori, neurofysiologiska förklaringar samt praktisk tillämpning och musik som resurs blir tydlig och det finns dessutom en mängd referenser som lockar till fortsatt egen läsning. Jag nämner psykologer eftersom, som redaktörerna också antyder, det inom området psykologi funnits en viss skepsis till musik och musikterapi. Den här boken kan hjälpa till att skingra tvivlen och öka kunskapen.

Gemensamt för samtliga författare är att de på ett eller annat sätt beskriver fenomenet musik som något mycket mångfacetterat. "Ett musikverk utgör ett helt meningsunivers som innebär ett spektrum av upplevelsemuligheter" skriver Frede V. Nielsen som undersöker fenomenet musik ur ett fenomenologiskt perspektiv. Även Sven-Erik Holgersen är inne på fenomenologi, men han har fördjupat sig i Sterns teorier och diskuterar framför allt ämnet musikpsykologi men kommer så småningom in på hur Sterns teorier kan bidra till en utveckling inom det musikpedagogiska området. Vidare

kommer vi in på språk, både ett verbalt och ett musikaliskt språk, och hur vi som människor förstår, hur vi lär oss, och en mycket pedagogisk beskrivning av begreppet Mimesis.

Det har länge diskuterats om musik är ett språk eller ej och i den diskussionen väcks helt naturligt frågor om var i hjärnan musik processas i jämförelse med det talade språket. Peter Vuust beskriver två av sina experiment där han med hjälp av EEG och MEG mätt hjärnaktivitet och på så sätt kunnat lokalisera vad och i vilken hjärnhalva olika stimuli processas. Han är dock kritisk till sin egen forskning och menar att man måste vara försiktig i sina uttalanden. Att mäta är en sak men vad gör man med kunskapen? Vuust talar om transfereffekt, en idé att musikaliska egenskaper kan ha effekt på andra kognitiva egenskaper som matematik, talat språk och intelligens. Här uttalar han en, som jag anser, viktig tanke. Transfereffekter är egentligen en ofarbar väg eftersom man då indirekt argumenterar för att musik är underordnad andra discipliner. Säger man att musik stärker färdigheter i matematik och talat språk säger man samtidigt att musik är mindre värt än dessa discipliner. Personligen tycker jag att dessa tankar är viktiga att bära med sig och p.g.a. den grundinställningen vänder jag mig mot ett uttalande i boken där man säger att musikterapi är en alternativ behandlingsform. För mig betyder *alternativ metod* något som är mindre seriöst, mindre accepterat och något man använder när inte etablerade metoder fungerar. Min syn på musikterapi är att den *är* seriös och etablerad. Något som hela den här boken tydliggör.

Från neuropsykologi får man sedan ta del av hur olika musikaliska fenomen analyseras ur ett psykologiskt teoretiskt resonemang och den sista delen ger många goda

exempel på *hur* man kan använda sig av musik inom olika musikterapeutiska områden.

Tia DeNora guidar läsaren in i resonemang kring vad musik kan stå för, hur det beskrivs och hur vi sedan kopplar ihop musik och hälsa. Hon talar om vikten av att se hur musik kan erbjuda en resurs som kan ge eller stödjer hälsa i ett varje dag perspektiv. Om man ser musik som en resurs finns det enligt DeNora mycket som kan förändras inom vården. *Varje dag musik* är en källa att använda i studier av mänsklig kreativitet och möjlighet när det gäller hälsa.

I ett flertal av artiklarna i bokens andra del talar man just om musik som en resurs, som ett unikt verktyg i samband med undersökningar och i diagnostiserings processer. Tony Wigram beskriver hur man i en test/undersöknings situation kan komma längre, locka fram styrkor och människors resurser i en större omfattning med hjälp av musik än med traditionella test. Människor verkar inte upplever sig bli *testade* på samma sätt när man arbetar genom musik. Wigram och DeNora skildrar båda hur musik erbjuder ett medium för kreativitet.

Det är en ren fröjd att få recensera den här boken. Varje enskild del har gett mig nya tankar och nya infallsvinklar. De flesta

artiklarna är väl skrivna även om jag upplever olika djup beroende på författare. De olika delarna knyts ihop på ett bra och genomtänkt sätt och jag blir ärligt talat positivt överraskad. Även om jag inte anser att man varken behöver eller kan sträckläsa en bok av den här typen, hänger ändå allt ihop. De artiklar och de teoretiska resonemang och förklaringsmodeller i den första delen återkommer i den andra delen men då på ett mer konkret plan. Teori kopplas till praktik och utmålar vilka vinster musik och musikterapi kan ge inom olika behandlingsområden. Boken kan verka avskräckande vid första anblicken p.g.a. sin tjocklek och delvis alltför liten text men den skräcken försvinner snabbt. Jag beklagar att jag inte kunnat säga något om var och en av författarna men det lät sig tyvärr inte göras – de är alltför många. Istället har jag försökt lyfta fram några rader som fångat mig lite extra. Det här numret av Psyke & Logos kommer att följa med mig länge och boken kommer att följa mig i mitt arbete. Många av artiklarna kommer jag att dela med mig av till mina kollegor i det tvärprofessionella team (läkare, neurofysiolog, arbetsterapeut, logoped, socionom och sjukgymnast) som jag arbetar i.